

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Grm - Novo mesto, 26.11.2012

Vizija Javne službe kmetijskega svetovanja v obdobju SKP 2014 - 2020

XXVII. posvet Javne službe kmetijskega svetovanja

*mag. Miran Naglič, Vodja sektorja za kmetijstvo in gozdarstvo
mag. Olga Oblak, dr. Jernej Demšar, Jože Očko,
Dr. Dušica Majer, Tadeja Pečovnik*

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Vizija

Kmetijska svetovalna služba bo tudi v prihodnje, s svojim delovanjem in razvijanjem partnerskih odnosov med vsemi deležniki, izboljševala kakovost svojih storitev za dobrobit slovenskega kmetijstva in podeželja, s tem pa tudi dvignila spoštovanje in raven ugleda poklicev in zaposlenih na tem področju.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

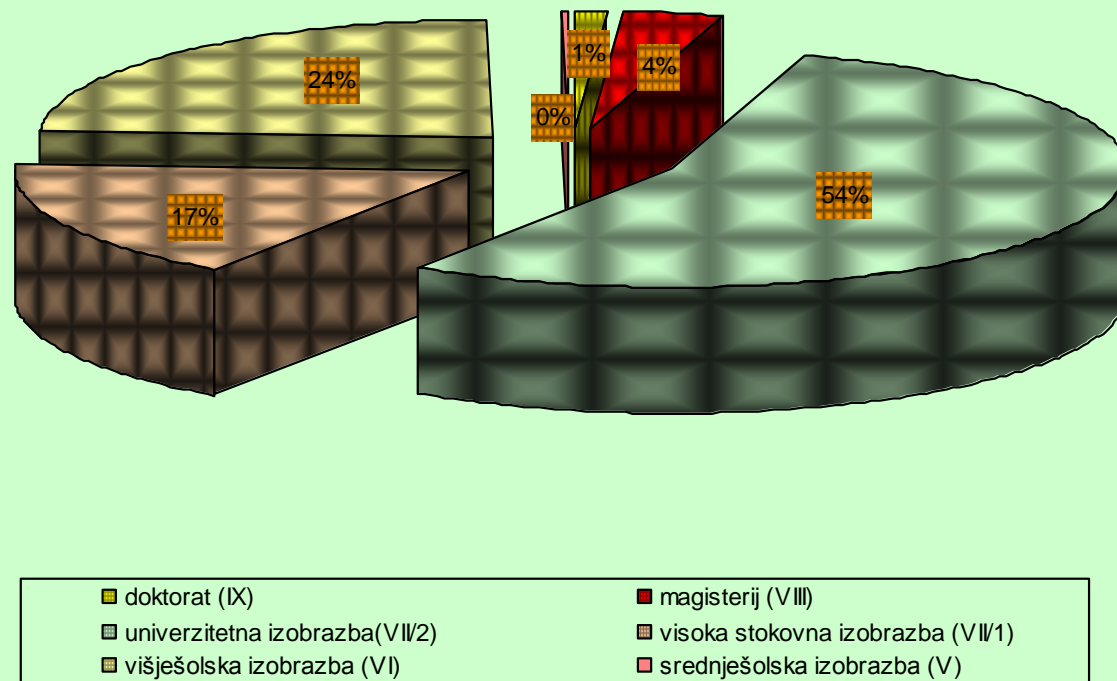

Kdo smo ?

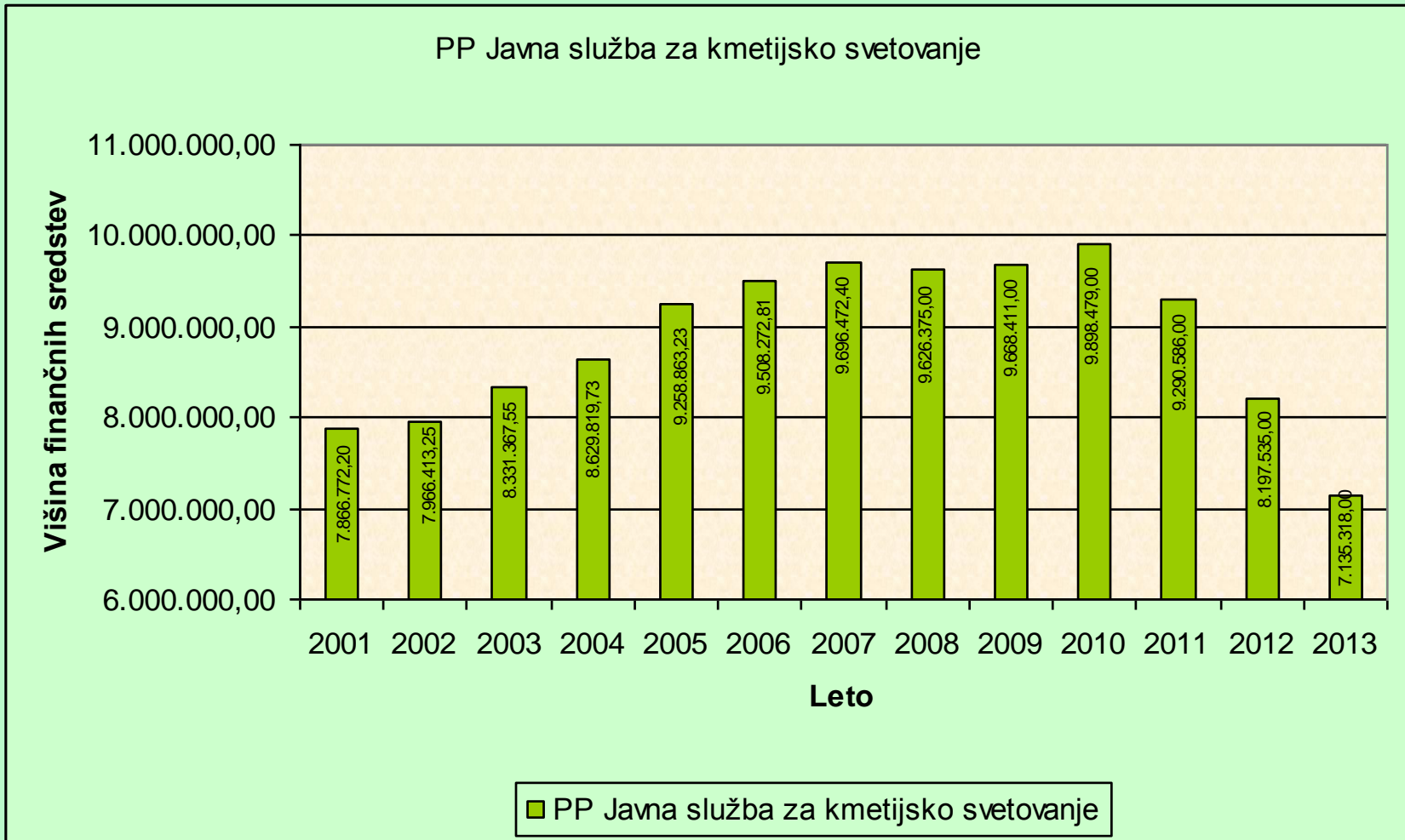
Izobrazbena struktura kmetijskih svetovalcev

Izobrazba	Število zaposlenih
doktorat (IX)	4
magisterij (VIII)	12
univerzitetna izobrazba(VII/2)	180
visoka stokovna izobrazba (VII/1)	55
višješolska izobrazba (VI)	78
srednješolska izobrazba (V)	1

Dinamika financiranja JSKS po letih iz javne blagajne

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Tehnološko in ekonomsko svetovanje JSKS

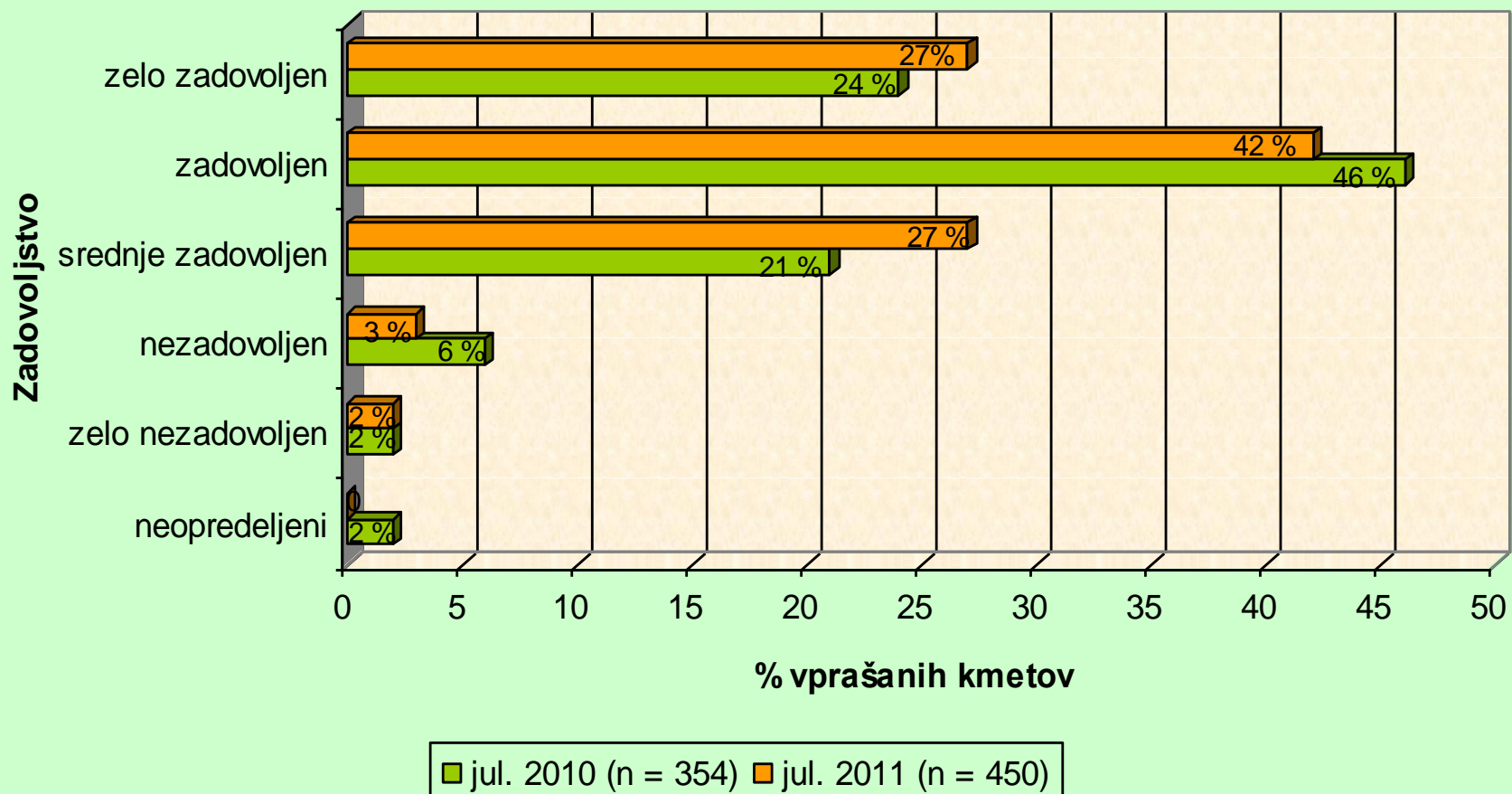
Nekateri kazalniki dela v letu 2011:

- 1.100 svetovanj pri izračunih krmnih obrokov;
- 1.400 načrtov kolobarja;
- 10.000 gnojilnih načrtov
- 650 tehnološki projektov (novogradnje, adaptacije);
- 150 programov za ureditev pašnikov;
- 390 programov naprave ali obnove trajnih nasadov;
- 95 panožnim krožkom nudimo strokovno pomoč;
- 135 kmetijam smo pomagali pri preusmeritvi v ekološko kmetovanje;
- 800 kmetijam smo pomagali pri registraciji dopolnilnih dejavnosti;
- 550 izračunov najustreznjega načina obdavčitve.

TEHNOLOŠKO IN EKONOMSKO SVETOVANJE JSKS JE GENERATOR OBSTOJA IN RAZVOJA SLOVENSkih KMETIJ.

Zadovoljstvo kmetov z delom JSKS

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

***Kaj in kako bomo delali
v letu 2013 in v obdobju
SKP 2014 – 2020 ?***

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

JSKS se je vseskozi prilagajala potrebam uporabnikov in naročnika dela.

Prilagajanje je tudi /predvsem/ ukvarjanje s sabo.

Sprememb je treba toliko, da dolgoročno napredujemo vsi – uporabniki in služba, zato privzemamo, da so spremembe za leto 2013 tudi smernice za obdobje do leta 2020!

Izhodišča za program dela JSKS za leto 2013

- Na KGZS je Sektor za kmetijstvo in gozdarstvo pripravil predlog izhodišč za MKO z različnimi prilogami (*nabor nalog, preračuni ur po nalogah, cilji in kazalniki*).
- Vključeni tudi vodje oddelkov za kmetijsko svetovanje in direktorji KGZ.
- MKO je z izhodišči določilo **ceno “povprečne” ure 23,39 €.**
- KGZS na podlagi kalkulacije vztraja, da je izhodiščna cena **efektivne ure kmetijskega svetovanja 26,17 €.**
- MKO je v **petek, 23.11.2012** podalo izhodišča za pripravo programa dela JSKS. Postavljen je rok za oddajo programa dela – **najkasneje do 20.12. 2012.**

Razporeditev ur v izhodiščih MKO - terenska služba

Celoten razpoložljiv čas (ur)	647.280
Efektivni čas (ur)	484.280

Izračun je narejen na osnovi zaposlitve 310 kmetijskih svetovalcev na KGZ kar zaradi zmanjšanja denarja ni realno!

Izvajanje javne službe, financirane iz proračuna	Izvajanje javne službe, ki jo financira uporabnik (kampanja)	Vodenje, poročanje, lastna organizacija in izobraževanje	Izredne naloge po naročilu MKO (5 %)	Tržna dejavnost	Skupaj
240.262 49.6%	57.200 11,8%	49.722 10,2%	14.944 3,1	122.634 25,3	484.762 100%

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Vsebine posameznih nalog in ocenjeni obseg ur – **PLAČA PRORAČUN**

1. Tehnološko – okoljsko svetovanje in varovanje proizvodnih virov	ure	2. Podjetniško svetovanje in poslovno povezovanje	ure	3. Izvajanje ukrepov kmetijske politike	ure	4. Krepitev razvojnega potenciala kmetijstva in podeželja	ure
Izvajanje tehnološkega svetovanja za dvig konkurenčne sposobnosti kmetij za posamezne proizvodne panoge (vrtnarstvo, ekološko kmetovanje, poljedelstvo, sadjarstvo, živinoreja, ... varstvo in zdravje pri delu, varova nje vodnih virov, podnebne spremembe, gradnje, ...)	87.662	Vzpodbujanje dopolnilnih dejavnosti.	11.500	Informiranje vlagateljev pri izvajanju ostalih ukrepov kmetijske politike	8.000	Strokovno delo z društvi in izvedba državnih tekmovanj	10.000
Izobraževanje za izvajanje kmetijsko okoljskih vsebin	15.000	Strokovna pomoč pri uvajanju poslovnega povezovanje pridelovalcev in vzpostavljanje soc. podjetij	6.400	Vlaganje zahtevkov za ukrepe kmetijske politike – subvencijska kampanja (plača kmet)	57.200	Naravne nesreče in zmanjševanje tveganj	4.000
Agrarne operacije	6.200	Sheme višje kakovosti, varna hrana	2.000				
Informiranje in izobraževanje kmetov o novostih na področju navzkrižne skladnosti	18.000	Ekonomske vsebine, vključno FADN	15.000				
Zdravstveno varstvo rastlin opazovalna služba	11.500						
Izvajanje programa razvoja podeželja 2007 – 2013	45.000						
Vsota ur po sklopih	183.362		34.900		65.200		14.000
Odstotek	62		12		22		5

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Problematika izhodišč MKO

NORMATIVI ?!

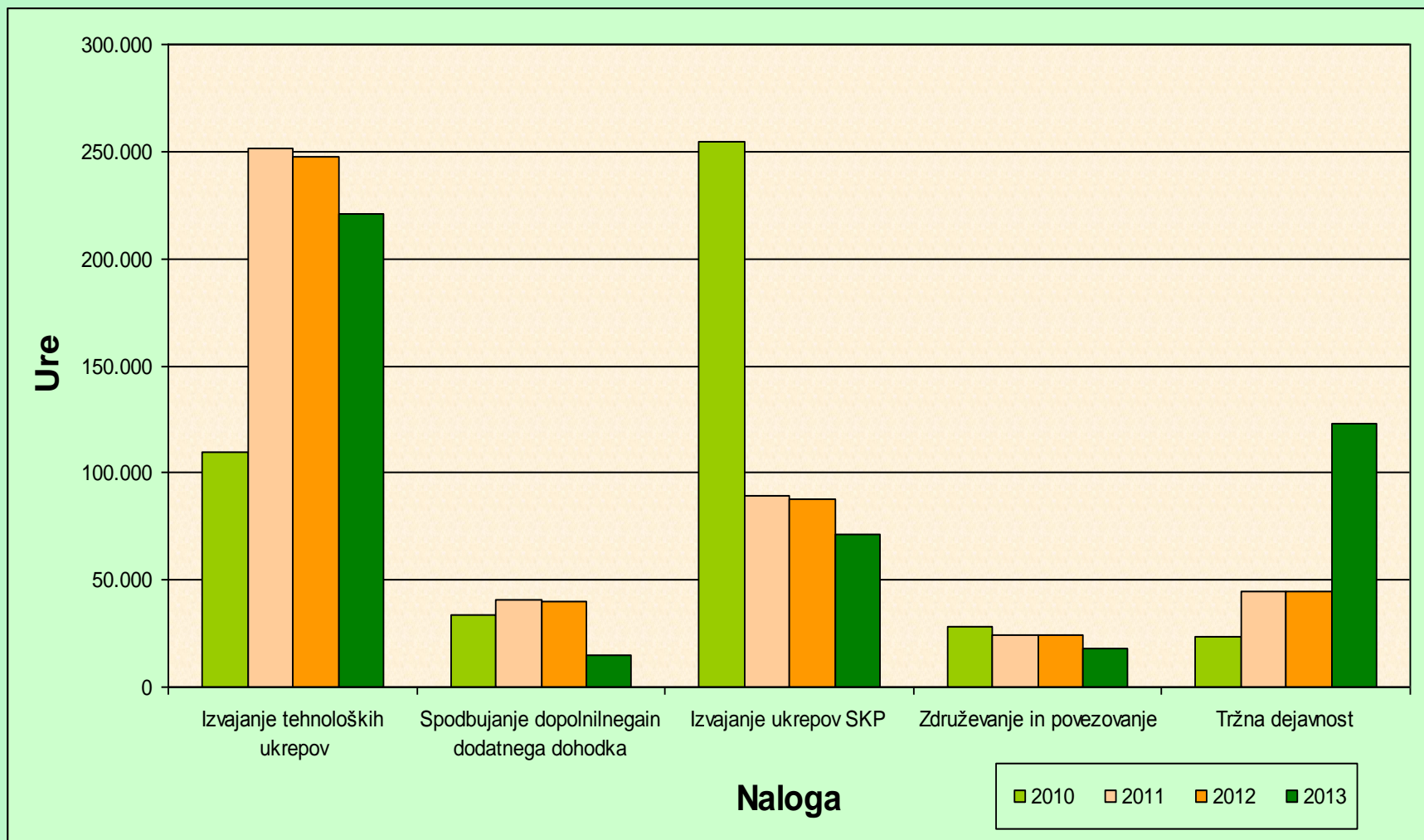
Primerjava spreminjanja obsega ur po nalogah za leti 2010 in 2013

Leto	Izvajanje tehnoloških ukrepov	Spodbujanje dopolnilnega in dodatnega dohodka	Izvajanje ukrepov SKP	Združevanje in povezovanje	Tržna dejavnost
2010	109.374	33.500	254.302	27.868	23.397
2011	251.194	40.515	89.133	24.309	45.017
2012	247.559	39.929	87.844	23.957	44.365
2013	220.964	14.741	71.193	17.908	122.634

* Zaradi spreminjanja izhodišč v posameznih letih je bilo potrebno posamezne podatke za določene naloge združevati ali proporcionalno razdeljevati. Navedeni podatki so uporabni za grob prikaz spreminjanja ur na posameznih nalogah.

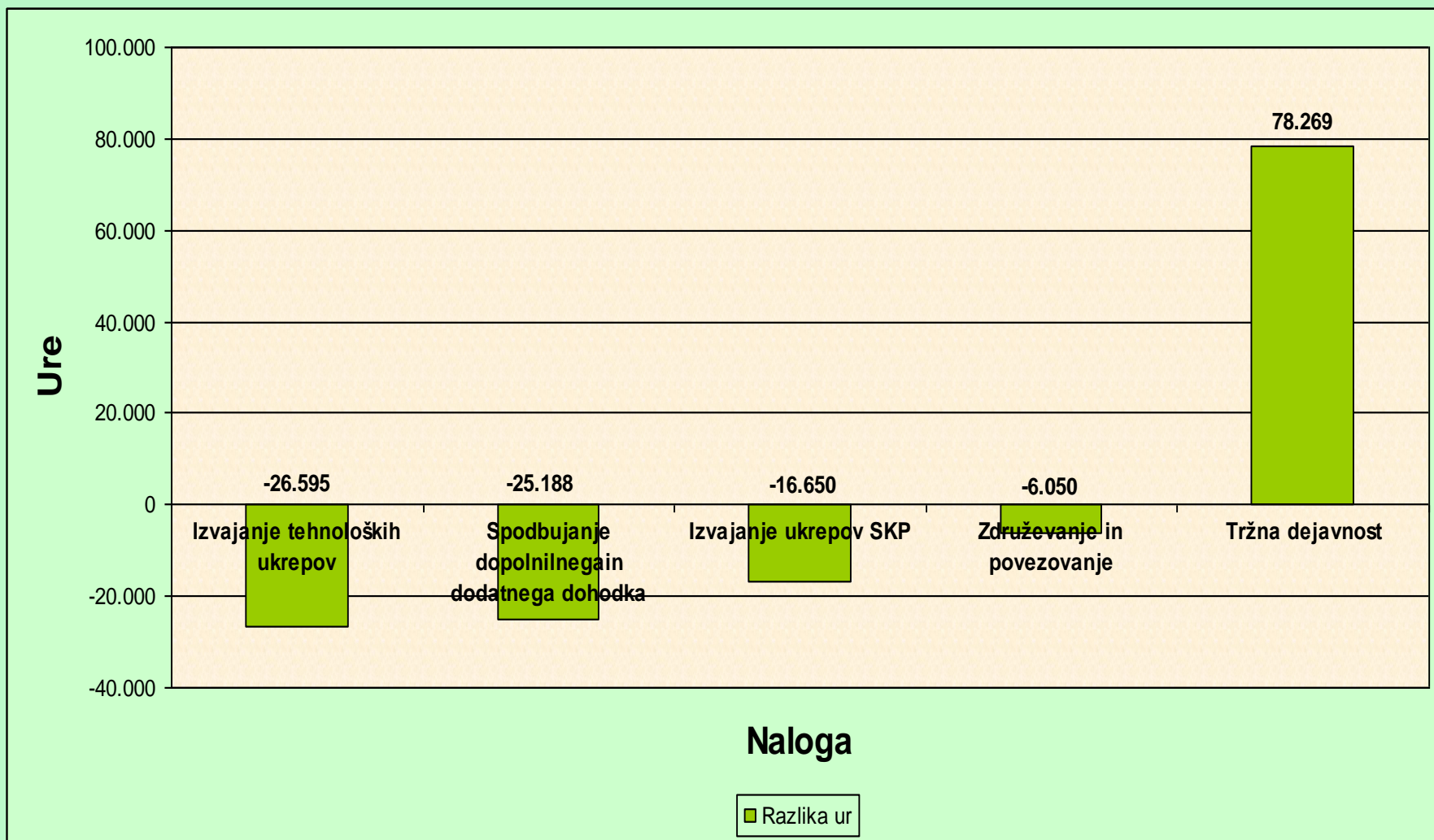
Primerjava spreminjanja obsega ur po nalogah za leti 2010 in 2013

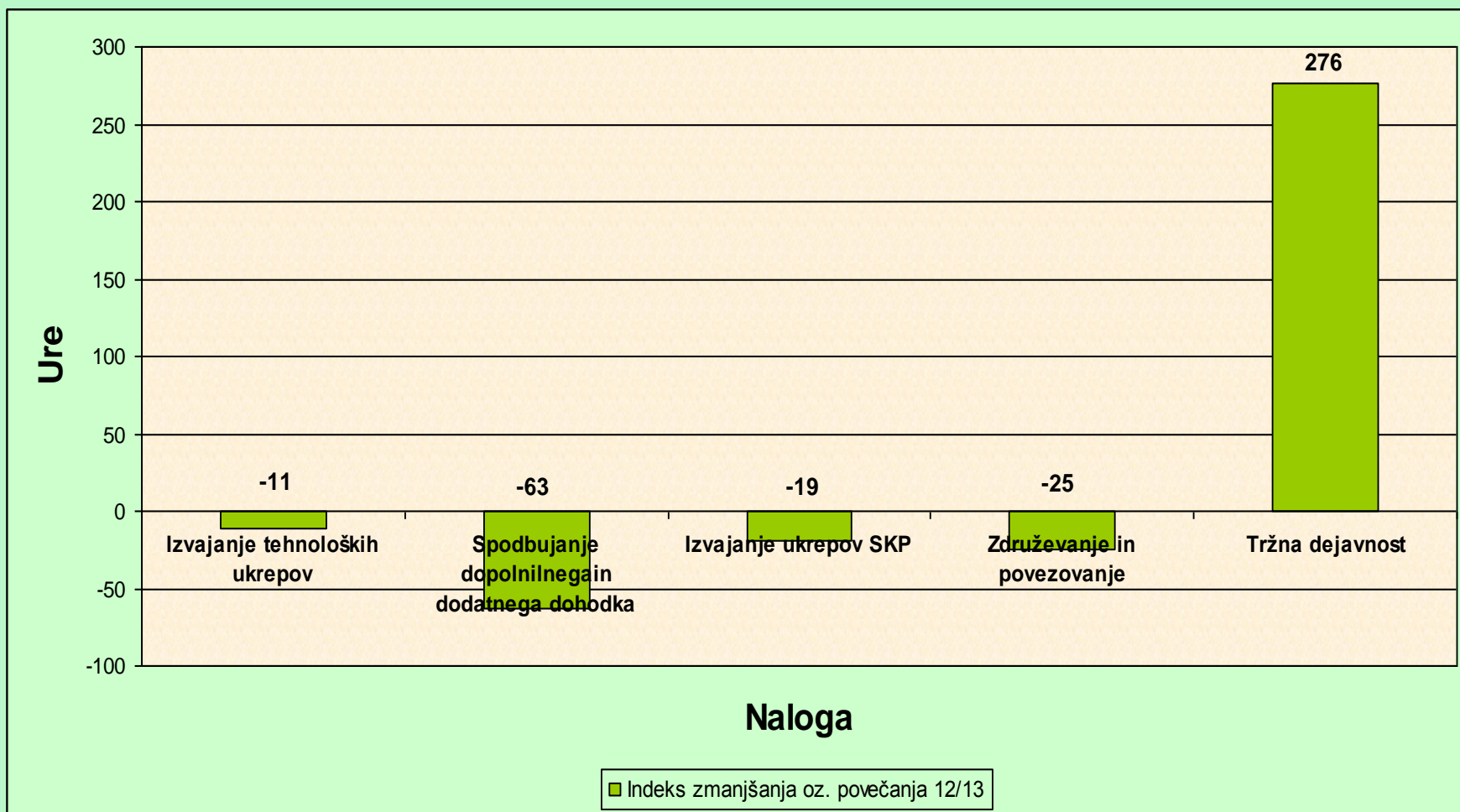
Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Spreminjanje obsega ur po nalogah med letoma 2012 in 2013

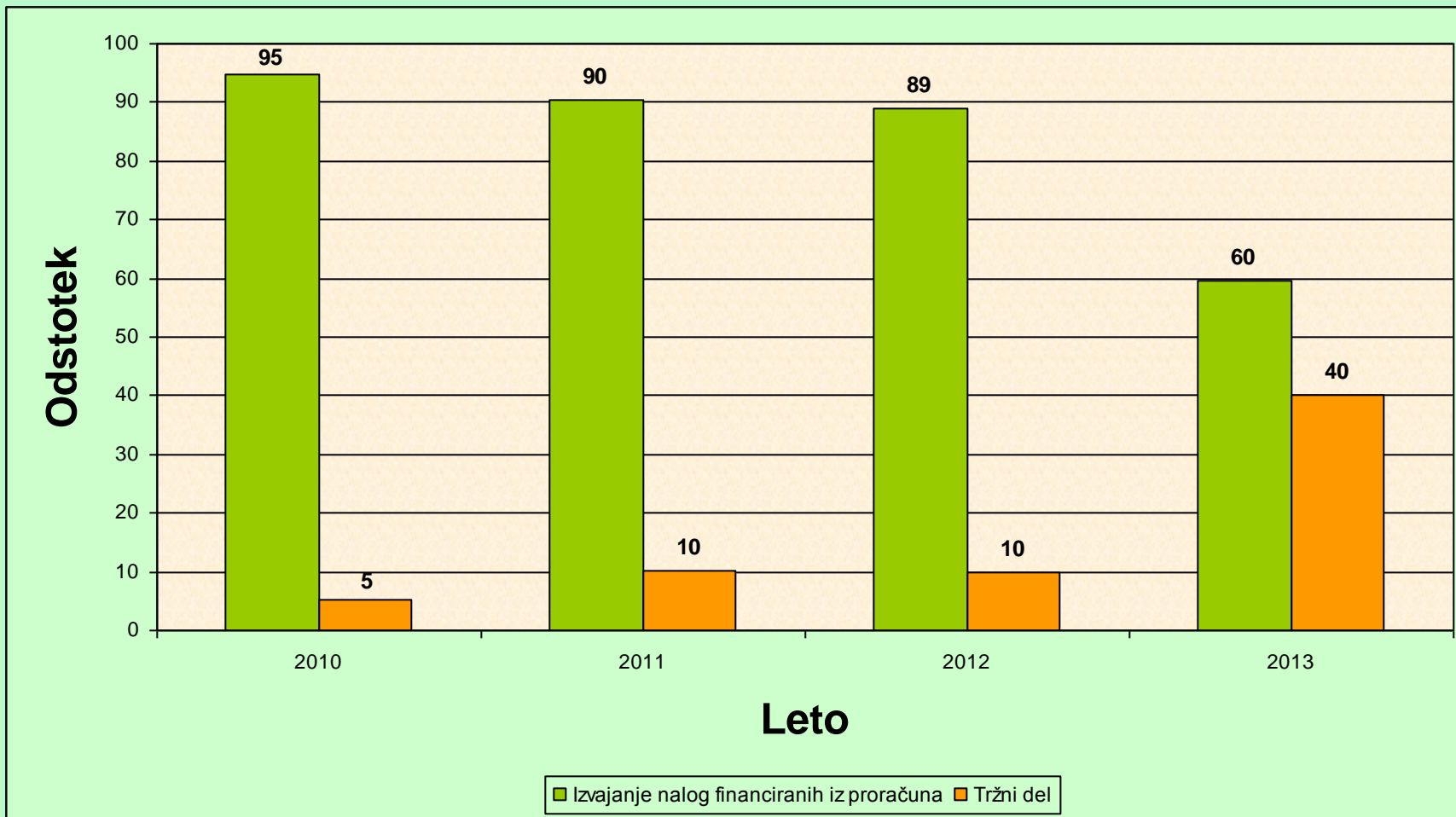

Indeks zmanjšanja oz. povečanja ur po nalogah med letoma 2012 in 2013

Spreminjanje razmerja med nalogami financiranimi iz proračuna in nalogami, ki jih JSKS opravi na tržnem delu

Primerjava izvedbe nalog JSKS med leti

- **V zadnjih treh letih se je višina proračunskih sredstev znižala za 1/3** in temu ustrezno se znižuje tudi delež ur na javnem delu.
- **Proračunska sredstva zadostujejo le še za pokrivanje 62,9 % ur JSKS.**
- **Število nalog v programu dela se povečuje** (varstvo rastlin, socialno podjetništvo, več aktivnosti na poslovnem povezovanju) **obenem se znižuje število ur**, ki so na razpolago za izvedbo (problem: padanje učinkovitosti in kvalitete svetovalnega dela!).
- Na področju tehnološkega svetovanja je zmanjševanje ur manjše (11 %), večji problem je v **povečevanju števila nalog**, predvsem pa v **pretiranem številu prioriternih nalog** (skoraj vse naloge na 1. nalogi so prioritete).
- izbrani so tudi **kazalniki**, na katere imamo kot služba le delni vpliv ali ga sploh nimamo.

Primerjava izvedbe nalog JSKS med leti

- Obseg predvidenih svetovalnih nalog **na področju dopolnilnih dejavnosti** za leto 2013 se v primerjavi z letom 2012 znižuje za 63 %, kar je zaskrbljujoče. Zaradi izgubljanja delovnih mest v industriji in obrti se povečuje težnja po vzpostavitvi dopolnilnih dejavnosti (zaposlitvi) na kmetijah.
- **Predlagamo uskladitev na osnovi rezultatov leta 2013.**
- **Delo z društvi** na podeželju je najpomembnejša “nestrokovna” dejavnost svetovalne službe. **Tako mora ostati tudi v naprej.** Čas namenjen delu z društvi v letu 2013 gre na polovico, v primerjavi z letošnjim letom.
- **Potrebna bo temeljita sprememba načina dela.**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Problematika izhodišč MKO

**Potrebna bo
prilagoditev programa med letom 2013
oz. za leto 2014!**

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Dolgoročna izhodišča in ukrepi za delovanje Javne službe kmetijskega svetovanja

Problem financiranja JSKS

Način financiranja javne službe kmetijskega svetovanja, kot smo ga uspeli realizirati letos, ni sprejemljiv. Prva sredstva za plačilo dela smo prejeli 3. septembra 2012. Če se bo ponovil v prihodnjem letu, ne bo omogočal izvedbe zadanih nalog!

Problem financiranja JSKS

- Predlagamo, da se obsega javnih finančnih sredstev za delo JSKS ne krči več.
- Tudi za zagotavljanje "bazičnih uslug" uporabnikom je potrebna primerno številčna kadrovska zasedenost.
- Po letošnjem krčenju finančnih sredstev se bo zmanjšalo število izvajalcev JSKS.
- Služba ne bo več sposobna v danih časovnih okvirjih opravljati zadanih nalog (ukrepi kmetijske politike, EIV, navzkrižna skladnost,...).

Dolgoročna izhodišča in ukrepi za delovanje Javne službe kmetijskega svetovanja

- 1. Osnovno izhodišče je, da kmetijska svetovalna služba ohrani celovitost svetovanja po strokovnem in teritorialnem principu, kar vključuje tudi potrebno kadrovske zasedenost. Za to je treba zagotoviti zadostna finančna sredstva. Stvar odločitve financerja je, kakšna raven strokovnosti bo plačana iz proračuna.**

Dolgoročna izhodišča in ukrepi za delovanje Javne službe kmetijskega svetovanja

2. V skladu z obsegom sredstev za delovanje JSKS je nujno **opredeliti prednostne naloge** glede na potrebe obratov in cilje razvoja slovenskega kmetijstva, opredeljene v resoluciji. To moramo storiti v letu 2013, saj je sedanji nabor nalog glede na razpoložljiv čas preobsežen.
3. Opredelitvi vsebine in obsega dela, ki ga bo v prihodnje služba opravljala bo nujno sledila **prilagoditev tako specialistične kot tudi terenske kmetijske svetovalne službe.**

4. **Izdelati analizo potreb po vrsti in obsegu specialnih znanj in temu ustrezno prilagodili število in področja dela specialistov.**
 - **To pomeni:**
 - Kadrovsko zasedbo dopolniti s specialisti aktualnih proizvodnih usmeritev. Vir: obstoječe
 - Nadgraditi strokovno usposobljenost izvajalcev nalog ter jih na novo opredeliti glede na potrebe terena. Vir: obstoječe
 - Nadgraditi oblikovanje strokovnih skupin specialistov ter vzpostavitev strateškega svetovanja na kmetijah. Vir: obstoječe
 - Nadgraditi delovanje panožnih krožkov. Vir PRP?
 - Zagotoviti program za izobraževanje v tujini in ustrezna finančna sredstva. Vir PRP?
 - Vključevanje svetovalcev in specialistov v aplikativne raziskave, vzpostavitev training centrov, kompetenčnih centrov. Vir PRP?

5. **Izboljšati strokovno usposobljenost in učinkovitost terenske svetovalne službe.**

- **Predlagamo**

- Revitalizacija prenosa znanja do svetovalcev.
- Oblikovanje strokovnih skupin oz. teamov za osnovno svetovanje (na vseh oddelkih) z jasno določitvijo nalog posameznemu svetovalcu (delitev nalog med svetovalci oz. določitev ožjega strokovnega področja za celotno območje izpostave ali oddelka).
- Bistveno izboljšati prenos znanja od specialistov do svetovalcev.
- Individualno ciljno usmerjanje izobraževanja svetovalcev.
- Vključevanje svetovalcev in specialistov v aplikativne raziskave, vzpostavitev training centrov, kompetenčnih centrov. Vir PRP?

6. Prilagoditev in povezava dela specialistov za agrarno ekonomiko, specialistov za razvoj podeželja in svetovalk(cev) za kmečko družino in dopolnilne dejavnosti

1.

- Oblikovanje enotne strokovne skupine za to področje
- Nosilci naloge Podjetniško svetovanje in povezovanje
- Diverzifikacija poslovanja in virov prihodkov
- Izboljšanje ekonomičnosti poslovanja in konkurenčnosti
- Marketinško svetovanje
- Davčno svetovanje

2.

- Oblikovanje posebne strokovne skupine
- Razvoj osebnostnih potencialov
- **Sociala (ni v izhodiščih)??**
- Racionalizacija dela z društvi

- Kadrovska sestava

7. Izgradnja celovitega sistema vodenja JSKS

- **Stalno spremljanje in analiziranje dela.**
- V celotnem sistemu vodenja, načrtovanja, spremljanja in nadzora je potrebno **nadgraditi človeški dejavnik**, ne pa z administrativnimi ukrepi še zakomplicirati sistema poročanja, ki je že zdaj čez mejo racionalnega obsega.
- **Poenostaviti poročanje o delu** (prejeta izhodišča za pripravo programa dela za leto 2013 tega ne omogočajo, celo nasprotno: spremljanje svetovanja na individualnem nivoju KMG, mesečno in četrtno poročanje; kazalniki zahtevajo še podrobnejše poročanje).
- **Nadgradnja dela strokovnih skupin** (vključevanje strokovnjakov iz znanstveno raziskovalnih in drugih inštitucij, strokovnjakov iz tujine,...).
- **Priprava IT orodij**, kar je povezano s finančnimi sredstvi in ustrezno usposobljenimi kadri (nujno bi rabili ekipo, ki bi stalno delala na tem).
- **Okrepiti mednarodno sodelovanje** in izmenjavo idej in znanj.

ZAKLJUČKI

1. V Resoluciji o strateških usmeritvah razvoja slovenskega kmetijstva in živilstva do leta 2020 so jasno opredeljeni cilji razvoja slovenskega kmetijstva, vendar finančna sredstva namenjena doseganju ciljev temu ne sledijo.
2. V perspektivi PRP 2014 – 2020 je prva prednostna naloga namenjena prenosu znanja in inovacijam. Z zmanjševanjem finančnih sredstev in kadrov v JSKS bo Slovenija težko izpolnila ta cilj.
3. Proučiti je potrebno možnosti oblikovanja programov svetovanja in financiranja teh iz virov PRP 2014 – 2020.
4. Slovenski podeželski parlament (Zreče, 16. in 17. oktober 2012) je v zaključkih izrazil zelo jasno stališče, da potrebuje slovensko podeželje in kmetijstvo enotno, učinkovito in neodvisno kmetijsko svetovanje.

ZAKLJUČKI

5. Struktura in ekonomska moč slovenskih kmetij ne omogoča plačevanja “bazičnih storitev” svetovanja, zato se bo, ob povečevanju plačila storitev s strani uporabnikov, povpraševanje po njih zmanjšalo, s tem pa se bo še zmanjšala ekonomska moč kmetijstva.
6. Nujno je revitalizirati verigo prenosa znanja v vseh členih (znanost, raziskave, svetovalna služba, uporabniki). Svetovalci potrebujejo stalni vir dotoka novih znanj in veščin.
7. Zagotoviti je treba sredstva za realizacijo programov (aplikativne raziskave, sodelovanje pri reševanju tehnoloških vprašanj...) in infrastrukture (training centri, kompetenčni centri...) za nastanek in izboljšanje prenosa znanja.
8. Nujno je vzpostaviti interdisciplinarno svetovanje na kmetijskih obratih (Razvoj podeželja, kmetijstvo, selekcijska služba, varstvo rastlin, gozdarstvo, podjetniško svetovanje, socialne službe...) in za ta namen povezati baze podatkov različnih strokovnih služb.
9. V okviru JSKS je nujno nadgraditi svetovanje na področju ekonomike, tržnega povezovanja pridelovalcev v posameznih proizvodnih verigah, svetovanje za skupen nastop na trgu, promocijo pridelkov in proizvodov, novih proizvodnih usmeritev kmetij na področju primarne in dopolnilnih dejavnosti, agrarnih operacij, diverzifikacije gospodarskih dejavnosti na podeželju.

10. V letu 2013 je treba z MKO izdelati in uskladiti normative za izvajanje strokovnih nalog v okviru JSKS.
11. Že v letu 2013, posebej pa to velja za leti 2014 in 2015, bo zaradi oblikovanja in implementacije SKP 2014 - 2020 in v okviru tega PRP veliko izobraževanj in prilagajanj kmetij na spremembe. Zaradi zmanjšanja kadrovske zasedenosti službe konec letošnjega in v prihodnjem letu, ne bo mogoče izvesti povečanih aktivnosti, ki jih javnost od nas pričakuje.
12. Neurejeno financiranje in kadrovsko zmanjševanje slabita /onemogočata/ delovanje službe, zato je, po zgledu vseh drugih javnih služb, nujno urediti začasno financiranje službe za čas, ko nimamo na Vladi RS potrjenega programa dela.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

Hvala za pozornost.

